

CAO Open Teelten binnen handbereik

Werkgevers kwamen vorige week met een eindbod voor de CAO Open Teelten. Binnenkort wordt duidelijk of dit voor de achterbannen van de vakbonden genoeg is. Wim van den Boomen, voorzitter van de onderhandelingsdelegatie werkgevers: “We leven in een onzekere tijd, werkgevers en werknemers weten niet wat hen nog boven het hoofd hangt. Maar we streven naar goed werkgeverschap en daar hoort een cao bij.” De pijnpunten van de WAB waar werkgevers nu ruim een jaar mee zitten, zijn niet weggenomen.

Tekst: Ellis Langen | Illustratie: Tine van Wel

Wanneer de achterbannen akkoord gaan, komt er een einde aan een tweede verlengingsperiode en ligt er een nieuwe cao. Nadat Sociale Zaken die algemeen verbindend heeft verklaard (AVV), geldt de cao voor 4.000 werkgevers en 44.000 werknemers. De totstandkoming vergde dan een lange weg (zie illustratie). In totaal is er zeven keer onderhandeld. Corona gooide roet in het eten; de officiële onderhandelingen kwamen een tijd stil te liggen. “We hadden wel even andere prioriteiten”, zegt Wim Van den Boomen, voorzitter van de onderhandelingsdelegatie, de delegatie die met mandaat van LTO en de vakorganisaties NFO, Anthos en KAVB de onderhandelingsgesprekken voert. “We waren bezig met overleven. Hoe krijgen we internationale werknemers naar Nederland, hoe kunnen mensen veilig op de bedrijven werken en hoe gaat het met huisvesten.” Bij deze zaken hielden werkgevers- en werknemersorganisaties contact en werkten ze samen aan bijvoorbeeld het corona-protocol. Van den Boomen: “Maar je kunt corona niet als excuus

2019	november	Start eerste gesprekken nieuwe CAO Open Teelten	
2020	31 januari	Verenigd Koninkrijk verlaat EU	
	29 februari	CAO Open Teelten verlengd tot en met 28 februari 2021	
	15 maart	Corona: onderhandelingen komen stil te liggen	
	november/december	Onderhandelingen worden hervat	
2021	1 januari	Brexit	
	februari	Afstemming met bonden over eindbod werkgevers	
	28 februari	Tweede verlening CAO Open Teelten tot en met 29 februari 2022	
	15 maart	Eindbod werkgevers aan bonden. Nieuwe CAO Open Teelten loopt na akkoord bonden tot en met 1 maart 2023. Vanaf eerste betaalperiode dat de cao loopt 2 procent loonsverhoging.	
	eind maart, begin april	Vakbonden akkoord of niet	
	1 juni	Mits akkoord nieuw cao-boekje beschikbaar	
2022	1 juli	2 procent loonsverhoging	

blijven gebruiken.” Eind vorig jaar werden de gesprekken weer opgestart. Maar een onderhandelingsresultaat of -akkoord kwam er niet. Werkgevers kwamen 15 maart met een eindbod. Daar heb je twee vormen van, meent Van den Boomen. “Een in samenspraak of een van ‘stikken of slikken’. Deze is in samenspraak gegaan. We hebben met de bonden overlegd wat erin staat.”

AANPASSINGEN

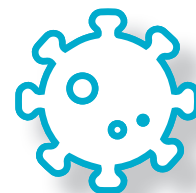
In het eindbod staat dat de nieuwe cao een driejarige looptijd heeft, van 1 maart 2021 tot 1 maart 2023, met een loonsverhoging van 4%. De eerste 2% bij de eerstvolgende betaalperiode na totstandkoming van het cao-akkoord en dan op 1 juli 2022 nog eens 2 procent. Marktconform, zo stelt men aan werkgeverskant. Van den Boomen: “Meer had niet gekund. Alle sectoren hebben wel iets. De een heeft last van de brexit, de ander van corona en een derde heeft weer andere bijzondere omstandigheid waardoor de lonen niet meer kunnen stijgen.” Henry Stroek van CNV Vakmensen: “Als je het uitlegt als een cao van twee jaar, dan is dit conform de huidige markt, maar kijk je naar de feitelijke periode van drie jaar, dan is het mager.” Verder is de zondagtoeslag van 100 procent niet altijd meer van toepassing. Dat wordt 50 procent toeslag als het een zondag is die als vijfde werkdag aangemerkt kan worden en het rooster waarop deze dag staat vermeld uiterlijk vier weken van tevoren aan de werknemer persoonlijk bekend is gemaakt. Leo van Beekum van FNV geeft aan dat werkgevers helemaal van de zondagtoeslag af wilden. Van den Boomen noemt de aanpassing logisch. “We gaan naar een zevendaagse 24 uurseconomie. We hebben een vijfdaagse werkweek. Maar er zijn ook medewerkers die graag vrijwillig op zondag komen, omdat ze dan door de week een dag bij de kinderen kunnen zijn.” Ook is er wat gesleuteld aan ‘onwerkbaar weer’ omdat dit voortaan in de cao zelf moet staan.

Ook zijn er drie protocollaire afspraken gemaakt in het eindbod. Het betreft twee afspraken om werkgroepen te maken. Een kijkt tijdens de looptijd van de nieuwe cao naar een betere huisvesting, een andere werkgroep kijkt naar de ontwikkeling en verbetering van duurzame inzetbaarheid van werknemers. Van Beekum: “In het pensioenakkoord staat dat zware beroepen eerder kunnen stoppen. Dat moet wel uitgewerkt en ingevuld worden in een cao.” Over de werkgroep huisvesting zegt Van den Boomen: “Momenteel geldt voor huisvesting in de cao een maximale werknemersbijdrage van 20 procent van het wettelijk minimumloon. Echter, de laatste jaren is de huisvesting verbeterd, duurdert in ontwikkeling en in aanschaf geworden en er komen steeds hogere eisen, zoals dat er nu gerekend wordt met tweepersoonskamers. Die kosten moeten we ergens kunnen verhalen. Een hogere werknemersbijdrage zou dan fair zijn.”

GEEN LAGERE WW-PREMIE

De derde protocollaire afspraak is die over de eventuele lagere WW-premie voor seizoenarbeid. De hogere WW-premie per 2020 voor seizoenarbeid in de Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) is een enorm pijnpunt voor werkgevers; zij worden hiermee op kosten gejaagd. De minister van SZW heeft toegezegd voor seizoengebonden, tijdelijke arbeid een uitzondering te willen maken. Volgens Leo van Beekum van FNV gaat het ministerie momenteel te rade bij verschillende partijen. Van Beekum: “Wij willen hier niet op voorhand al afspraken over maken. Eerst moet de Haagse tafel, dus politiek en overheid, besluiten over een lagere WW-premie voor

‘Elke sector heeft wel iets. De ene heeft last van de brexit de andere van corona’

seizoenarbeid. Pas daarna is er ruimte en gaan we met elkaar om tafel om te bespreken wie daar onder gaan vallen.” Daarom heeft Van Beekum de tekst van deze protocollaire afspraak opgesteld en ingebracht. “Voor de helderheid: FNV wil geen lagere WW-premie voor seizoenwerk.” Werkgevers hoopten dat er met de onderhandelingen nieuwe afspraken gemaakt konden worden over andere pijnpunten van de WAB, zoals de verplichte transitievergoeding bij kortdurende contracten en de aanzegtermijn van vier dagen voor oproepkrachten met een nul-urencontract. Van den Boomen: “Reparatie van de WAB is niet gelukt. De WAB is wettelijk geregeld en bonden wilden daar niet aan tornen.”

ADVIES OF NEUTRAAL

Stroek van CNV Vakmensen adviseert leden het eindbod te accepteren. “Het is toch twee keer 2% en maar zeer weinig mensen zullen last hebben van de verlaging van de zondagtoeslag.” Hij haalt ook aan dat in deze sector loon altijd een lastig ding is. “Veel sectoren draaien marginaal, mede door de grootwinkelbedrijven.” Een akkoord op dit eindbod is volgens Stroek ook nodig om tot een algemeenverbindendverklaring te komen zodat ongeorganiseerde werkgevers ook gebonden zijn aan deze cao. “Dit is weer belangrijk voor onze handhavingspraktijken.” Daarnaast kenmerkt de sector zich door goed overleg tussen werkgevers en werknemers. “Zo kennen we stuurgroepen voor de begeleiding voor de scholingsconsulenten in de sector, we kennen een klankbordgroep (bij Stigas) voor arbeidsomstandigheden in de sector en we zetten ons gezamenlijk in voor goede en betaalbare huisvesting op het erf via het Agrarisch Keurmerk Flexwonen (AKF). Om deze activiteiten te kunnen voortzetten is er ook een cao nodig.”

Van Beekum van FNV legt het eindbod neutraal voor aan de leden. “We kunnen het niet positief voorleggen aan de leden, want dan is het een onderhandelingsresultaat.” Een eindbod geeft ons ook ruimte echt uit onderhandeld te zijn. “Daarna mogen we pas actievoeren.” Zelf is hij content dat voorstellen van de werkgevers om de WAB te veranderen geen voet aan de grond hebben gekregen. “Natuurlijk hadden we meer willen bereiken voor werknemers, maar we snappen ook dat werkgevers zich beroepen op onzekere tijden en economisch zwaar weer.” ♦